

Investeringsappetijt Limburgse ondernemers onaangetast na corona: 3 op 5 Limburgse bedrijven investeren zeker in 2021

- Ruim 6 op 10 voerde de voorziene investeringen in 2020 uit zonder uitstel
 - Investeringscreëren extra jobs in 1 op 3 bedrijven
- Digitalisering en duurzaamheid spelen steeds grotere rol in investeringsplannen
 - Ook marketing/communicatie opvallend sterke stijger post-corona
 - Groeiambitie en efficiëntieverhoging belangrijkste investeringsimpulsen
- Grootste obstakels: onzekere economische toestand en ... vinden van personeel
 - Kwart bedrijven investeert níét in 2021, maar in detailhandel 1 op 2
 - 1 op 5 Limburgse bedrijven op overnamepad

Corona heeft de Limburgse ondernemingszin en investeringsappetijt duidelijk niet aangetast. De Limburgse bedrijven hernemen een hoog investeringsritme: 6 op 10 bedrijven hebben concrete investeringsplannen in de komende 12 maanden. Bovendien konden ook ruim 6 op 10 van de bedrijven de in 2020 voorziene investeringen effectief uitvoeren, al dan niet met een lichte vertraging. Dat blijkt uit het intussen al zesde investeringsrapport van ondernemersorganisaties UNIZO Limburg en VKW Limburg op basis van een bevraging bij 448 Limburgse werkgevers.

In het afgelopen jaar werden wel nog 1 op 10 van de geplande investeringen geschrapt en nog eens 1 op 4 werd uitgesteld. Dit jaar zal 1 op 4 bedrijven geen investeringen doen, wat nauwelijks meer is dan andere jaren. In de productie en groothandel ligt het investeringsritme veruit het hoogst met 4 op 5 bedrijven. Maar in de detailhandel zal of kan ruim de helft níét investeren.

Limburgse bedrijven investeren in de eerste plaats vooral vanuit een duidelijke groeiambitie en zetten volop in op digitalisering. Samen met het verhogen van efficiëntie zijn het de belangrijkste drijfveren om meer en sneller te investeren. Ook duurzaamheid krijgt bij 3 op 4 bedrijven een steeds grotere rol in de investeringsplannen.

Het investeringslijstje is lang, maar er wordt zowel in machines als in mensen geïnvesteerd, met prominente vermeldingen voor opleidingen, hardware, het wagenpark, innovatie en strategievorming. De sterkste stijgingen vinden we bij online applicaties (e-commerce en apps) en bij marketing en communicatie.

Uitkijken naar overnames

Bij 1 op 3 bedrijven die investeren in vaste activa worden hierdoor ook bijkomende jobs gecreëerd. Maar tegelijkertijd blijft precies het vinden van geschikt personeel - na de onzekere economische toestand an sich - de grootste hinderpaal voor Limburgse bedrijven om (meer) te investeren. Ook de hoge fiscale en sociale lasten dwarsbomen nog steeds veel investeringsplannen. Ten slotte blijken meer dan 1 op 5 Limburgse bedrijven actief uit te kijken naar opportuniteiten om andere bedrijven over te nemen.

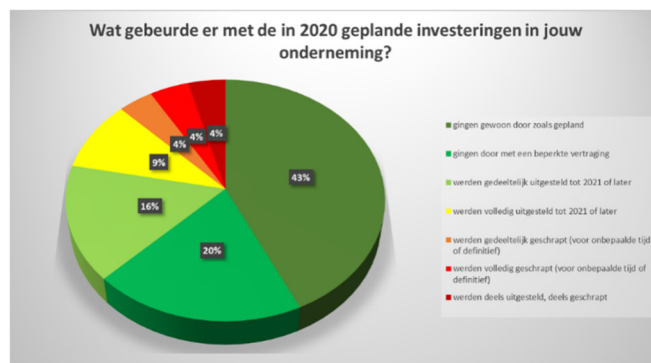
Bart Lodewyckx, gedelegeerd bestuurder UNIZO Limburg: *“Het voorbije jaar is ongemeen hard geweest voor onze bedrijven en onze economie. Toch blijven onze Limburgse ondernemers niet bij de pakken neerzitten, en investeren ze om er sterker te staan na de coronacrisis. Naast de klassieke investeringen in vaste activa, opleidingen en innovatie zien we vooral een prominente stijging op het vlak van online applicaties en marketing en communicatie. Niet verwonderlijk na een jaar waarin bedrijven creatief dienden te zijn om (online) zichtbaar te zijn en zaken te kunnen doen. De grote investeringshonger en de aanhoudende groeiambitie van onze Limburgse ondernemingen moet in elk geval een belangrijk signaal zijn voor de beleidsmakers om hen hierin alle mogelijkheden te bieden. Vooral omdat blijkt dat niet elke sector hetzelfde investeringsritme kan volgen: in de detailhandel zegt 1 op 2 bedrijven niet te kunnen of zullen investeren in het komende jaar. In de heropleving van onze economie mogen we deze sector – waar de reserves zijn uitgeput en een nijpend liquiditeitsprobleem heerst – niet in de kou laten staan.”*

Ruben Lemmens, gedelegeerd bestuurder VKW Limburg: *“Slechts één op vier van de Limburgse bedrijven plant in 2021 géén investeringen. Daar waar sommige bedrijven vorig jaar nog - niet onbegrijpelijk uiteraard - investeringen uitstelden, zijn we blij nu vast te stellen dat het merendeel van de Limburgse bedrijven terug aanpikt bij het investeringsritme van voor de coronacrisis. Ondanks de moeilijke situatie waarin velen nog zitten, hebben onze ondernemers duidelijk de blik weer op de toekomst gericht. En dat is maar goed ook, want in crisistijden op de rem blijven staan, zou die toekomst voor veel bedrijven hypothekeren. Bijzonder positief is dat duurzaamheid en vooral digitalisering een sterke boost krijgen in de investeringsbeslissingen. Het opkrikken van de productiviteit in onze bedrijven vormt immers dé sleutel om de komende jaren te kunnen aanpakken bij structurele hogere groei cijfers. Enkel zo kunnen we de financiële wonden en het verlies aan welvaart door de crisis geleidelijk weggommen. Het zou ook helpen als ook de diverse overheden nu de knop omdraaien en de focus verleggen van steeds hogere recurrente uitgaven naar productieve investeringen, want die zijn het voorbij decennium immers op een historisch laag pitje komen te staan.”*

1. Terugblik 2020: Ondanks corona gingen investeringen bij 6 op 10 Limburgse bedrijven door

Ondanks corona gingen de investeringsplannen bij 6 op 10 Limburgse bedrijven in 2020 door: bij 4 op 10 op schema, bij nog eens 2 op 10 met beperkte vertraging.

Ruim 1 op 4 van de bedrijven met investeringsplannen besliste om uit te stellen tot 2021 of later. Bij in totaal iets meer dan 1 op 10 Limburgse bedrijven werden de investeringen geschrapt, voor onbepaalde tijd of definitief.

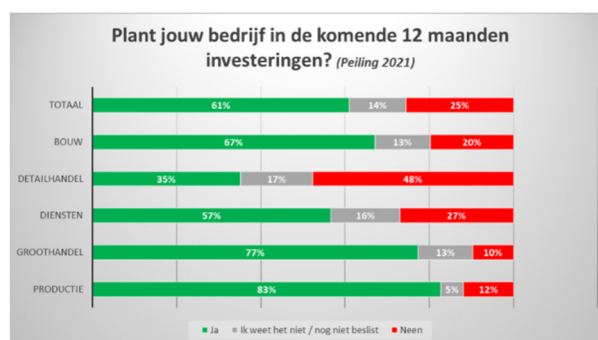
In de groothandel gingen de meeste investeringen door zoals voorzien, de detailhandel kende de meeste schrappingen. Bij de kleinste bedrijven (<5 wn) en kleine KMO's (10-20 wn) zien we de meeste schrappingen, terwijl grote bedrijven sneller schakelden om investeringen met een kleine vertraging in 2020 uit te voeren of slechts gedeeltelijk uit te stellen.

2. Vooruitblik 2021: Concrete investeringsplannen in 6 op 10 Limburgse ondernemingen

Zes op de tien ondernemingen in Limburg plannen in de komende 12 maanden investeringen. Het gaat hierbij zowel om materiële investeringen in infrastructuur en rollend materieel als om investeringen in strategie, marketing, vorming & opleiding, In vergelijking met de voorgaande jaren (van 60% in 2015 tot 65% in 2019), ligt het investeringsritme hiermee op een normaal en hoog niveau.

In de productiesector en groothandel plannen 8 op 10 bedrijven investeringen, tegenover slechts 1 op 3 in de detailhandel. De investeringsplannen nemen ook toe met de grootte van het bedrijf: van 4 op 10 bij de kleinste bedrijven (<5wn) tot 95% bij de grootste bedrijven (>250 wn).

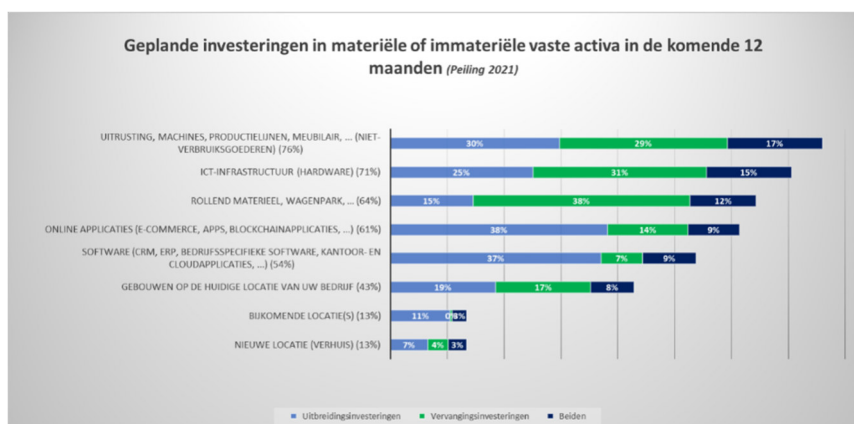

1 op de 4 Limburgse bedrijven investeert niet in het komende jaar. In de detailhandel kan of zal zelfs 1 op 2 niet investeren.

3. Online applicaties in opmars op het investeringslijstje. Machines, hardware en wagenpark traditioneel op kop

Investerings in vaste activa gebeuren vooral in **machines en meubilair (bij 3 op 4 bedrijven), hardware (7 op 10) en het wagenpark (2 op 3 bedrijven).**

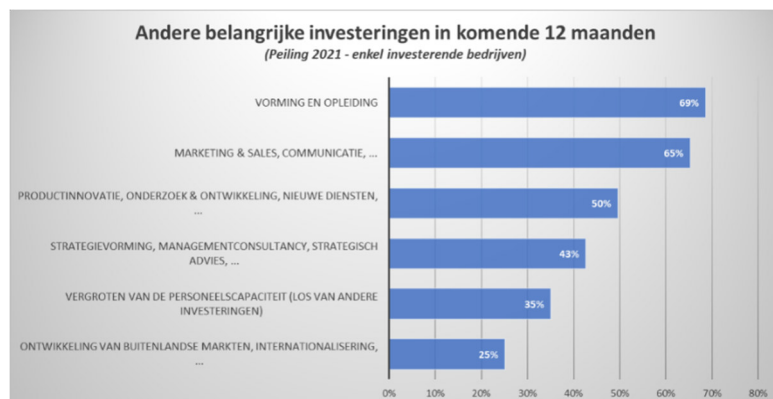
De sterkste stijging op het investeringslijstje is weggelegd voor **online applicaties (e-commerce, apps en co): van 4 op 10 naar 6 op 10 investerende bedrijven.** Meer dan de helft investeert daarnaast nog in **andere software** (met inbegrip van cloudapplicaties).

Qua baksteen in de maag zijn er nog **investerings in gebouwen op de huidige locatie** (bij 4 op 10), in **bijkomende locaties** (bij 1 op 7) of een **nieuwe locatie/verhuys** (1 op 7). **6 op 10 van de ondernemers die een bijkomende locatie zoeken, willen in Limburg blijven.**

1 op 5 van de Limburgse bedrijven kijkt bovendien actief uit naar **overname-opportunities**.

4. Ook marketing en communicatie prominent op investeringsagenda, naast vorming/opleiding en innovatie

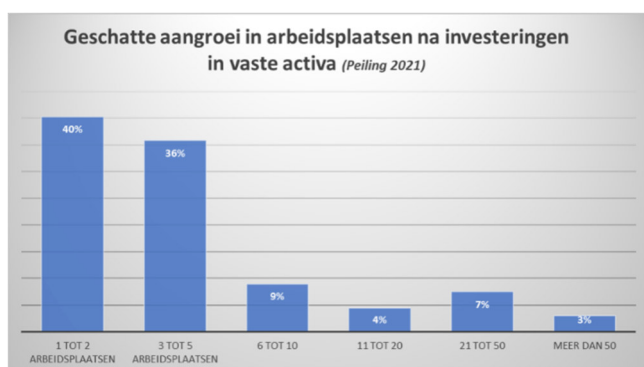
Naast de opgesomde vaste activa, investeert het Limburgs bedrijfsleven ook in heel wat andere uiteenlopende domeinen: in **vorming en opleiding** (7 op 10 bedrijven), **marketing & communicatie** (bij 2 op 3, een **sterke stijging** door corona) en **innovatie** (bij 1 op 2).

Staan daarnaast ook nog in investeringsbudgetten: **strategievorming** (bij 4 op 10), **vergroten van het personeelsbestand**, los van andere investeringen (1 op 3) en **internationalisering** (bij 1 op 4). Bij de productiebedrijven staan de buitenlandse markten bij 4 op 10 op de planning, bij de detailhandel is dit bij 10%.

5. Investerings als motor voor bijkomende jobs in 1 op 3 bedrijven

In **1 op de 3 bedrijven** die investeren in vaste activa (zoals hoger opgesomd: van machines en rollend materieel over hardware en software tot gebouwen) wordt **bijkomende tewerkstelling gecreëerd**.

Bij bijna 6 op de 10 blijft het **personeelsbestand status quo** na – of net dankzij – de investering.

Bij de bedrijven die een raming van het aantal bijkomende arbeidsplaatsen kunnen of willen maken, gaat het **in 3 op 4 gevallen (76%) om minder dan 5 extra jobs**. In nog eens 1 op 6 bedrijven (13%) is er een geschatte aangroei van 6-20 werknemers, en in 10% wordt gemikt op meer dan 20 extra jobs.

De investerende bedrijven in onze peiling

maken samen melding van afgerond **830 bijkomende jobs dankzij de voorziene investeringen**.

Opgelet: dit is slechts een indicatief cijfer, op basis van hun eigen raming.

6. Groeiambitie, efficiëntie, digitalisering en innovatie belangrijkste impulsen om te investeren.

De **groeiambitie** is al voor de zesde peiling op rij afgetekend dé **doorslaggevende reden om te investeren**, in 2021 voor bijna **2 op 3 Limburgse bedrijven**.

Komen daarna aan bod:

- Het **verhogen van productiviteit/ efficiëntie**: voor 1 op 2 bedrijven.
- **Inzetten op digitalisering/ automatisering**: voor 4 op 10.
- **Inzetten op innovatie**: voor 4 op 10 bedrijven.
- **Specifieke opportuniteiten in de markt of voor het bedrijf**: voor 1 op 3.
- Een **verhoogde aandacht voor duurzaamheid**: voor 3 op 10.

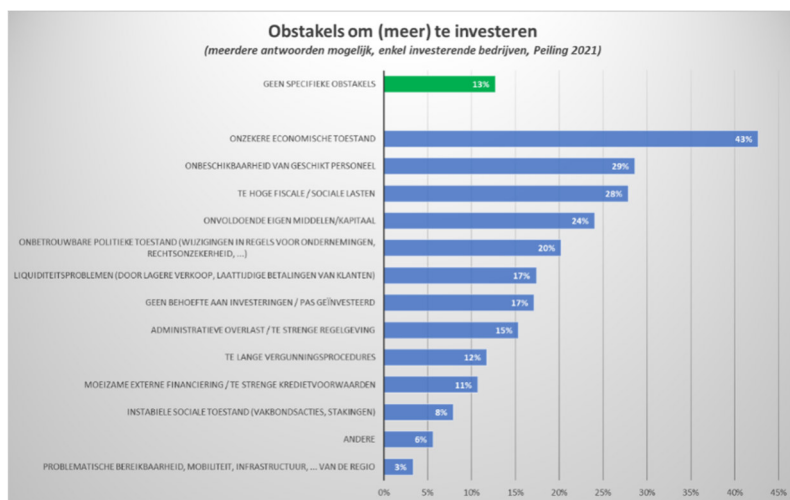
Op verdere afstand worden nog vermeld: **heropstart/doorstart na de coronacrisis** (voor 1 op 5 bedrijven), **verbeterde marktomstandigheden in de sector** (1 op 7) en **algemene betere vooruitzichten voor de economie** (eveneens 1 op 7).

Bij meer dan 3 op 4 Limburgse bedrijven krijgt investeren in digitalisering vandaag een **belangrijkere rol** dan voor corona. Eveneens 3 op 4 bedrijven geven aan dat **duurzaamheid/ecologie** vandaag een **steeds belangrijkere rol** speelt in hun investeringsbeslissingen.

7. Onzekere economische toestand belangrijkste obstakel. Vinden van geschikt personeel en hoge lasten vervolledigen top 3

Aan alle respondenten - zowel de investerende als de niet-investerende bedrijven - werd gevraagd wat hen ervan weerhoudt om (meer) te investeren.

De onzekere economische toestand is voor 4 op 10 bedrijven alvast het belangrijkste obstakel. Bij onbesliste bedrijven weegt dit zelfs door voor 6 op 10.

De onbeschikbaarheid van

geschikt personeel is voor 3 op 10 het tweede voornaamste obstakel (bijna 4 op 10 bij de bedrijven met concrete investeringsplannen). En ook te hoge fiscale en sociale lasten worden vermeld door 3 op 10 Limburgse bedrijven.

Obstakels volgens investeringsplannen - Meerdere antwoorden mogelijk (Peiling 2021)	Bedrijven met investeringsplannen	Bedrijven die niet investeren	Onbesliste bedrijven	Totaal
Onzekere economische toestand	36%	46%	58%	43%
Onbeschikbaarheid van geschikt personeel	37%	12%	23%	29%
Te hoge fiscale / sociale lasten	33%	19%	21%	28%
Onvoldoende eigen middelen/kapitaal	28%	14%	26%	24%
Onbetrouwbare politieke toestand (wijzigingen in regels voor ondernemingen, rechtsonzekerheid, ...)	23%	12%	21%	20%
Liquiditeitsproblemen (door lagere verkoop, laattijdige betalingen van klanten)	15%	18%	25%	17%
Geen behoefte aan investeringen / pas geïnvesteed	7%	36%	16%	17%
Administratieve overlast / te strenge regelgeving	22%	5%	9%	15%
Te lange vergunningsprocedures	17%	4%	5%	12%
Moeizame externe financiering / te strenge kredietvoorwaarden	11%	7%	14%	11%
Instabiele sociale toestand (vakbondsacties, stakingen)	11%	3%	5%	8%
Andere	6%	5%	5%	6%
Problematische bereikbaarheid, mobiliteit, infrastructuur, ... van de regio	5%	1%	2%	3%

Verderop in de lange knelpuntenlijst:

- onvoldoende eigen middelen of kapitaal (voor 1 op 4).
- een onbetrouwbare politieke toestand (voor 1 op 5).
- liquiditeitsproblemen (door een lagere verkoop of door laattijdige betalingen van klanten): voor 1 op 6.

- geen behoefte aan investeringen (of pas geïnvesteed) (voor 1 op 6, maar voor 1 op 3 van de bedrijven die niet investeren).
- administratieve overlast (voor 1 op 7 gemiddeld, maar voor 1 op 5 van de investerende bedrijven) en te lange vergunningsprocedures (1 op 7, en voor 1 op 6 van de investerende bedrijven).
- moeizame externe financiering (voor 1 op 10).
- en een instabiele sociale toestand (vakbondsacties) voor 1 op 10.